

Zawiadomienie o sposobie załatwienia petycji

Szanowny Panie,

na podstawie art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870), w związku z petycją z dnia 18 lipca br., przekazaną w formie elektronicznej przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów, w przedmiocie utworzenia stanowiska niezależnego rzecznika-pełnomocnika praw osób korzystających z OPS, PCPR i podobnych instytucji, proszę o przyjęcie poniższych informacji.

Ośrodki pomocy społecznej (OPS) i powiatowe centra pomocy rodzinie (PCPR) są jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej, prowadzonymi przez jednostki samorządu terytorialnego – odpowiednio gminy i powiaty.

Rolą pomocy społecznej jest w pierwszej kolejności wspieranie osoby (rodziny) w jej wysiłkach zmierzających do zaspokojenia potrzeb bytowych, tak by stała się ona samowystarczalna. Pomoc ta ma na celu wsparcie osób i rodzin w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych i zabezpieczenie najpilniejszych wydatków bytowych, których to sytuacji osoby i rodziny nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy, zaś potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej.

Świadczenia z systemu pomocy społecznej udzielane są na wniosek osoby zainteresowanej. Sytuacja każdej osoby lub rodziny wymagającej wsparcia rozpatrywana jest indywidualnie, a pomoc powinna być dostosowywana do zdiagnozowanych potrzeb wynikających z trudnej sytuacji, w jakiej dana osoba lub rodzina się znajduje.

W każdym przypadku, o tym czy dana osoba (rodzina) kwalifikuje się do otrzymania świadczeń z pomocy społecznej (oraz ich zakresu i formy) decyduje dyrektor (kierownik) ośrodka pomocy społecznej na podstawie informacji zebranych podczas wywiadu środowiskowego przeprowadzanego przez pracownika socjalnego, a osobie niezadowolonej z podjętej decyzji przysługuje prawo do wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego. Osoba i rodzina niezadowolona z działalności ośrodka pomocy społecznej może również złożyć skargę do rady gminy.

Jeśli chodzi o kwoty świadczeń z pomocy społecznej oraz kwoty kryteriów dochodowych uprzejmie wyjaśniam, że prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej uzależnione jest od wysokości dochodu. Kryteria dochodowe podlegają weryfikacji co 3 lata, z uwzględnieniem wyniku badań progu interwencji socjalnej. Badania progu interwencji socjalnej dokonuje Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, kierując się zasadami określonymi w rozporządzeniu Ministra Polityki Społecznej z dnia 7 października 2005 r. w sprawie progu interwencji socjalnej (Dz. U. poz. 1762).

W roku 2021 Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia z dnia 14 lipca 2021 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych w pomocy społecznej (Dz. U. poz. 1296), ustaliła nowe kryteria dochodowe obowiązujące od dnia 1 stycznia 2022 r. Oznacza to, że od tej daty uległy podwyższeniu (z 701 zł na 776 zł i z 528 zł na 600 zł) kwoty kryteriów dochodowych uprawniających do ubiegania się o świadczenia pieniężne z pomocy społecznej oraz kwota określająca maksymalną wysokość zasiłku stałego (z 645 zł na 719 zł).

Osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, w tym również osoby uprawnione do zasiłku stałego, mogą również ubiegać się o wsparcie w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023. O pomoc z programu (w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych) mogą ubiegać się osoby i rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, których dochód co do zasady nie przekracza 150 % kryterium dochodowego.

Należy podkreślić, że pracownicy ośrodków pomocy społecznej będący pracownikami socjalnymi, posiadają odpowiednie kwalifikacje uprawniające ich do prowadzenia pracy socjalnej z osobami korzystającymi ze świadczeń z pomocy społecznej. Ustawa o pomocy społecznej wskazuje obowiązki pracowników socjalnych. Przy wykonywaniu zadań

pracownicy socjalni są zatem obowiązani:

- 1) kierować się zasadami etyki zawodowej;
- 2) kierować się zasadą dobra osób i rodzin, którym służy, poszanowania ich godności i prawa tych osób do samostanowienia;
- 3) przeciwdziałać praktykom niehumanitarnym i dyskryminującym osobę, rodzinę, grupę lub społeczność;
- 4) udzielać osobom zgłaszającym się pełnej informacji o przysługujących im świadczeniach i dostępnych formach pomocy;
- 5) zachować w tajemnicy informacje uzyskane w toku czynności zawodowych, także po ustaniu zatrudnienia, chyba że działa to przeciwko dobru osoby lub rodziny;
- 6) podnosić swoje kwalifikacje zawodowe poprzez udział w szkoleniach i samokształcenie.

Niezależnie od powyższego należy stwierdzić, że instytucja Rzecznika Praw Obywatelskich, ma na celu ochronę interesów obywateli, którzy w jakikolwiek sposób czują się dyskryminowani lub skrzywdzeni decyzjami instytucji państwowych. Zakres działań Rzecznika wpisuje się zatem w obszar, który nakreślił Pan w swojej petycji.

Wprowadzenie postulowanych w petycji zmian nie jest uzasadnione z uwagi na istniejące formy wsparcia oraz gwarancje prawne dla osób ubiegających się o świadczenia pomocy społecznej, określone w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej i innych ustawach.

Pouczenie

Zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach sposób załatwienia petycji nie może być przedmiotem skargi.

Z wyrazami szacunku

Justyna Pawlak
Dyrektor
Departamentu Pomocy i Integracji
Społecznej
/-podpisano elektronicznie-/